

V Vietnamu se oboji hitljo pripravljali

Rdeči v Južnem Vietnamu vključujejo vsak mesec 3.500 domačinov in okoli 4.500 Severnjakov v svoje oborožene sile. Tudi vladna stran se krepi.

SAIGON, J. Viet. — Obe strani v Južnem Vietnamu se pospešeno pripravljata na obsežnejše spopade v maju, ko nastopi v večjem delu Vietnama monzunsko deževje. Rdeči se trenutno izmikajo večjim spopadom in pripravljajo zaloge potrebščin za bližajočo se ofenzivo. Po sodbah vladne strani vključijo rdeči v svojo "osvobodilno vojsko" vsak mesec okoli 3.500 domačinov, pridruži pa se ji v istem času še nekako 4.500 vojakov iz Severnega Vietnama.

Po podatkih, ki so jih zbrale ameriške čete, imajo rdeči povprečno na teden okoli 1000 mrtvih, mesečno torej okoli 4.000. Ker se število rdečih poveča povprečno na mesec za 8.000 novincev, se ti kljub izgubam okrepijo za okoli 4.000 mož.

Južnovietnamske vladne čete skušajo tudi izpolniti vrzeli, ki jih dobivajo v bojih, in ustvariti še nove enote. Pri tem nimajo posebnih uspehov. Število dezertirjev je še vedno veliko, čeprav se je nekaj zmanjšalo. Težje glavni boj bodo nosile največ ameriške enote. Njihovo število je v zadnjih tednih preskočilo 220.000 mož in se bo v bližnjih tednih pomnožilo verjetno za kakih novih 15.000 mož, polovico marinske divizije, ki bodo skoraj odšli v Vietnam, kot je pretekli teden povedal mornariški tajnik Paul Nitze.

Ameriško vrhovno poveljstvo je odločeno povečati in razširiti letalske napade na pota in transportna sredstva, da bi čim bolj otežilo premikanje vojsk v seveda vojnih potrebščin. Vojaske vodniki v Pentagonu pritišajo na uničenje skladišč olja v okolici Hajfonga in Hanoja v Severnem Vietnamu ter obeh železniških prog, ki vodita od tam proti Kitajski.

Dirksen bi zopet rad popravil ustavo

WASHINGTON, D.C. — Voditelj republikanskih senatorjev Dirksen bi zopet rad popravil ustavo. Sedaj si je izbral čisto pameten cilj. Kot je namreč znano, so molitve v naših javnih šolah v smislu tolmačenja vrhovnega federalnega sodišča prepovedane. S tem tolmačenjem pa vsaj velika manjšina, ako že ne večina dežele ni zadovoljna.

Senator Dirksen to dobro ve, zato je predložil senatu nov določek za ustavo, ki naj dovoljuje svobodo molitve v javnih šolah. Dostavek je pa tako sestavljen, da nobena šolska ali druga oblast ne bo imela pravice, da predpiše obliko in vsebine molitve. Dirksen upa, da bo s svojim predlogom uspel, čeprav senatorji trenutno ne kažejo posebnega zanimanja zanj.

Vremenski prerok pravi:

Sončno in toplejše. Najvišja temperatura 40.

Novi grobovi

Joseph Francel Sr. Na domu svoje hčerke v Detroitu, Mich., kjer je živel zadnjih šest let, je umrl 76 let star Joseph Francel, ki je živel preje na 434 E. 157 St., vdovec po l. 1948 umrli ženi Mary, oče Josepha Jr. (Cleveland), Marian Taylor (Detroit), pri kateri je živel, in Genevieve (Jean) Jelenek (Willowick), 4-krat stari oče 2-krat praoče, brat Rose Pucell (Ely, Minn.). Sedaj je bil v pokopju, preje je bil zaposlen pri New York Central železnici kot mizar. Rojen je bil v Ribnici. Bil je član Washington No. 32 W.S.U., Društva Lunder Adamič št. 28 SNPJ ter Carpenter Local No. 105. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnice zavoda na E. 152 St. v četrtek ob 1.30 popoldne na Lakeview pokopališče.

Rose Marn V soboto je umrla Rose Marn s 379 E. 148 St., vdova po pok. Franku, mati pok. Franka, pok. Martina, pok. Phillipa, William J. M. Rose Schmidt in emdr. Albina, U.S.N., sestra Mrs. Pauline Sese in Frances (Jugoslavija), stara mati in pramati. Pogreb je danes iz Mullally pogrebnice zavoda na E. 155 St. v cerkev sv. Jeroma ob 9.30 popoldne, nato na Kalvarijo. (Sorodnike umrlih, ki ne leže pri slovenskih pogrebnikih, prosimo, da sporoče smrt AD čim prej je mogoče pisмено v urad na 6117 St. Clair Avenue in le v sili telefonično na HE 1-0628).

Debata o zedinjenju Nemcev preko železne zavese se je zataknila

BERLIN, Nem. — To idejo je dala socialno-demokratska stranka s svojim pozivom, naj se v obeh delih Nemčije začne javna debata o združitvi nemškega naroda. Vzhodno-nemški komunisti so za idejo zagrabili. Ponatili so socialno-demokratski poziv v svojem glavnem komunističnem glasilu "Neues Deutschland" in obenem izjavili, da so za debato pripravljeni.

Tu se je takoj nekaj zataknilo. Ravno tiste dni so vzhodno-nemški komunistični obmejni stražniki streljali na Nemce, ki so hoteli zbežati na zahod v svobodo. Kako je mogoče misliti na debato, ako komunistične straže tako brezvestno streljajo na prebežnike? To vprašanje je trenutno zavrla začetek debate. Lahko se pa zgodi, da bodo vzhodno-nemški komunisti malo popustili in da bo debata vendarle prišla v tek.

Čaka nas dolgočasen političen teden, poln politične megle

CLEVELAND, O. — Ne bo ta teden nobenih političnih senzacij, pač pa dosti ugibanj v presoji tekočih političnih dogodkov. Predsednik Johnson bo poskusil ta teden svojo srečo z dvema nakazilnima zakonoma — pooblastila sta bila že sprejeta, toda v močno spremenjeni obliki. Predlagal bo predstavnikemu domu, naj mu da več kot \$2 milijona za povečanje plač federalnemu in vojnemu osebju, pa tudi za podpiranje najemnin, za veteranske pokojnine itd. Nekaj postav ne bo naletelo na kritiko, še več jih pa bo. Kongresniki, posebno republikanci, so stopili pokoncu in zahtevajo od Bele hiše, naj začne varčevati. Zato bodo nekatere postavke v pooblastilnih zakonih znižane.

Največ interesa bo še za vprašanje podpiranja najemnin. Kongres je že lanskega oktobra

Rdeči priznavajo svojo vlogo v Santo Domingu

Ves levičarski svet, pa tudi nekateri drugi kritiki politike ZDA so zanimali komunistični delež v lanskem uporu v Dominikanski republiki, sedaj so ga ti sami priznali.

WASHINGTON, D.C. — Ko je lani poslal predsednik Johnson ameriške marine in padalce v Santo Domingo, kjer je grozila nevarnost, da se komunisti polaste oblasti, je ves rdeči in levičarski svet kričal, da je zgodba o "komunistični nevarnosti" le maska za ameriški imperializem. Zanimali so vsako namero rdečih, da se polaste oblasti, šlo naj bi le za zahtevo naroda po večji svobodi, proti vojaški diktaturi.

Sedaj sta dva znana komunistična vodnika Dominikanske republike J. I. Quello in N. Isa Conde v dveh člankih komunističnega časopisa "World Marxist Review" razkrila sama delež, ki so ga rdeči igrali pri lanskem uporu v Santo Domingu.

V člankih je med drugim rečeno: Dominikanska revolucija je nov prispevek arzenalu revolucije... Morda se loči od kubanske revolucije v črki, toda je v polnem soglasju z njo v duhu, smislu in nauku...

"Naša skušnja kaže, da je naloga revolucionarjev v času oboroženega upora na tega vplivati in ga voditi. Mi smo dodelili oborožene komuniste k vrsti 'poveljstev'... Samo neposreden poseg oboroženih sil ZDA je ustavil razvoj revolucije..."

Komunistična vodnika trdita, da je priprava na oborožen upor glavna in neposredna naloga "naših revolucionarjev" ter da se Komunistična partija Dominikanske republike prizadeva za izgon ameriških čet iz dežele.

Johnson ne vidi izgledov za republikance

WASHINGTON, D.C. — Predsednik L. B. Johnson ne vidi posebnih dobrih izgledov za republikance pri novembrskih volitvah v Kongres.

Od 18 povpraševanj o razpoloženju volivcev jih je 12 dognalo, da so demokrati danes splošno v boljšem položaju, kot so bili leta 1964, 3 trdijo, da so izgledi enaki in le preostala 3 trdijo, da je položaj za demokrate sedaj slabši.

— Skozi Sueški prekop plove vsak dan povprečno 33 ladij.

Finančna kriza pri ZN je ostala nespremenjena

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Na francosko pobudo je generalna skupščina ZN izbrala lani posebno 14-člansko komisijo, ki naj ugotovi finančno stanje ZN. Komisija je sedaj dovršila svoje delo in poročala skupščini: nepopravljane obveze pri ZN znašajo \$53.3 milijone. Te bo treba pokriti na izreden način, najbolje s prostovoljnimi prispevki.

V to vsoto je všteti tudi \$15.5 milijonov za nepopravljane stroške za čete ZN v Kongu. Francija in Rusija trdita, da je treba ta znesek odbiti od \$53.3 milijona, da se dožene res pravi primanjkljaj. Tako je uprava ZN tam, kjer je bila pred začetkom dela komisije. Znesek nepopravnih obvez je znan, plačati jih pa noče nihče.

Mesta preudarjajo koristi avtomobilskih velecest

WASHINGTON, D.C. — V zadnjih dveh desetletjih je bila zgrajena vrsta mogočnih avtomobilskih cest tako skozi velenosti in okoli njih kot skozi podeželje. Te veleceste velikokrat dele mesta ali ovirajo njihovo naravno rast kljub vsem podvzgom in nadvozom. Tako so se ponekod novim velecestam skozi sredo mest naravnost uprli.

San Francisco v Kaliforniji je odklonil dve taki velecesti ob nevarnosti, da izgubi 200 milijonov dolarjev v zvezni pomoči pri gradnji cest. Privatno-poslovna družba za urejevanje velenosti in prometa v njih je svetovala Washingtonu, D.C., naj preštudira znova predloženi sistem velecest, ki bi naj stal 600 milijonov dolarjev in je Kongresu denar zanj že odobril. Podoben odpor proti velecestam skozi mesto se je pojavil v Los Angelesu v Kaliforniji in v New Orleansu v Louisiani.

Narodna obramba bo rabila več margarine

WASHINGTON, D.C. — Kar vedo potrošniki masla že od lani, je ugotovila federacija šele sedaj. Proizvodnja mleka je lani padla, cene mesa so pa poskočile. Zato je narodna obramba sklenila, da bo v vojaški hrani več rabe za margarine.

To je razkačilo živinorejce, veseli pa pridelovalce koruze in soje. V precep so pa prišli tisti kongresniki, ki imajo med volivci farmarje ene in druge vrste.

Tako čuti dežela naraščajočo draginjo na vsakem koraku.

NOVO SREDSTVO V BOJU ZA CIVILNE PRAVICE ZD

Vrhovno sodišče je odločilo, da zvezna vlada lahko uporabi dva zakona iz časa neposredno po državljanski vojni za nastop proti zločinom v zvezi s kršenjem civilnih pravic.

WASHINGTON, D.C. — Zvezno vrhovno sodišče je obnovilo obtožbo proti 17 osebam v državi Mississippi zaradi umora treh borcev za civilne pravice, Schwernerju, Goodmanu in Chaneyju, ter proti 6 osebam iz Georgije zaradi umora črnca Lemuela Penn, ki je bil ustreljen, ko se je vozil domov z vojaških vaj. Proces proti omenjenim so nižja zvezna sodišča zavrnila, oziroma sprejela obtožbo proti manjšim kršitvam zakona. Vsi obtoženi so dejansko na svobodi. Vrhovno zvezno sodišče je odločilo, da ima zvezna vlada pravico nastopiti proti navedenim na temelju zakonov sprejetih leta 1866 in 1870.

Vrhovno sodišče je odločilo, da ima zvezna vlada pravico nastopiti proti osebam, ki kršijo civilne pravice državljanov, če tega ne store državne oblasti ali če so te naravnost zapletene v kršitve civilnih pravic. Na temelju omenjenih dveh zakonov iz l. 1866 in iz l. 1870 ima zvezna vlada pravico nastopiti proti privatnim osebam, ki se dogovore, da bodo ovirale promet na javnih cestah, kot je bil slučaj z L. Pennom. Tega so ustrelili, ko se je vozil v avtomobilu po javni cesti.

V slučaju treh mladih delavcev za civilne pravice je zvezna vlada obtožila krajevne oblasti, da so te tri mlade ljudi "izročile" razdivjeni toipi, ki jih je linčala. Dejansko jih je šerif izpustil iz zapore in so jih nastopniki civilnih pravic prestregli na poti, jih pobili in jih nato zakopali pod nekim zemeljskim nasipom, kjer so po naporih FBI kasneje našli njihova trupla.

Zakon iz leta 1866 odreja kazno do enega leta v ječi in \$1.000 globe ali oboje za one, ki so obtoženi in obsojeni, da so "podkritjem zakona" koga prikrajšali na njegovih ustavnih pravicah.

Zakon iz leta 1870 določa kazno za one, ki bi koga skušali prikrajšati za njegove ustavne pravice v okviru dopolnila 14. zvezne ustave brez določenega pravnega postopka.

Za De Gaulle 55 odstotkov

PARIZ, Fr. — Povpraševanja javnega mnenja v Franciji so pokazala, da nekako 55 volivcev podpira napore De Gaulleja za zmanjšanje ameriškega vpliva v Evropi in omejitve zahodnih vojaških pogodb.

PARIZ, Fr. — Povpraševanja javnega mnenja v Franciji so pokazala, da nekako 55 volivcev podpira napore De Gaulleja za zmanjšanje ameriškega vpliva v Evropi in omejitve zahodnih vojaških pogodb.

Angleške parlamentarne volitve spadajo med najbolj dolgočasne v tem stoletju. Volivcem je premraz, da bi se razburjali. Kaj mislijo o politiki, so si pa ustvarili sliko že pred volitvami. Pri vsem tem pa delavska stranka gleda z zaupanjem v sodo, ki jo bo volivce izrekel ta četrtek. De Gaulle je za ta teden zmanjkalo tvarine, da bi razburjal svet. Komunistični svet bo pa imel dosti posla v Moskvi pri pometanju v lastni hiši in pred lastnim pragom, ne bo motil mednarodnega mira.

Ce še dodamo, da politični opazovalci ne vidijo ta teden nobenih posebnih oblakov nad Afriko in Latinsko Ameriko, mislimo, da smo v glavnem omenili vse, kar je omembe vredno.

Iz Clevelanda in okolice

Novo gramofonske plošče — Slovenska Pisarna, Baragov Dom, 6304 St. Clair Ave., ima v zalogi nove slovenske gramofonske plošče: prva je zbirka slovenskih pesmi, ki jih poje kvartet Finkovih. Stane \$5.00. Druga je zbirka slovenskih deklinskih pesmi, ki jih poje deklinski zbor emigrantske mladine v Buenos Aires. Stane \$3.00. Za poštnino je treba dodati še 50 centov.

Iz bolnice — Rojakinja Mary Harvan s 35-65 E. 81 St. se je vrnila iz bolnice in se zahvaljuje za obiske, darila in pozdrave.

Dopolnilo k "Zahvali" — V "Zahvali" za pok. Josepha D. Makse je pomotoma izostalo, da je zapustil sestri Josephino Lesko in Mary Mihelič, nečake in nečakinje, hvala za darove za sv. maše in za cvetlice, posebno še hvala za velikodušni dar delavcev Grinding Co. Prizadei so prošeni, da oprostite.

Seja — Društva Danica št. 34 SDZ ima sejo 3. aprila namesto 10. aprila, ko je Velika noč. Seja bo kot običajno v SDD na 10814 Prince Avenue.

Delo na novi listini za OAS se je zataknilo

PANAMA CITY, Panama. — Posebna komisija OAS dela že od februarja na novi listini za OAS. Listina naj bi ustvarila novo obliko te organizacije in ji dala tudi sodobnejše cilje. V komisiji delajo strokovnjaki, ki pa radi udarijo čez ojnice. Zapolitajo se radi v politične probleme. Tako so hoteli ravno zadnje dni vključiti v listino celo vrsto gospodarskih privilegijev za države Latinske Amerike.

Amerika naj bi na primer dovolila carine prost uvoz prirodnih bogastev Latinske Amerike, naj bi dalje znižala carine na nekatere industrijske izdelke, naj bi državam Latinske Amerike dajala obsežne kredite in se vezala na plačevanje visokih cen itd. Vse te predloge po željah so strokovnjaki Latinske Amerike stlačili v 21 pargrafovo novo listino.

Delegacija ZDA je pa na zahtevo našega državnega tajništva rekla, da vse to ne spada v listino, ki naj obravnava samo strukturalne spremembe, ne vključuje pa konkretnih gospodarsko-političnih idej, dokler niso dogovorjene na pristojnem mestu, to je na ministrski konferenci OAS, ki je predvidena za poletne mesece v Braziliji. Razume se, da delegatje Latinskih držav niso zadovoljni z ameriškim stališčem.

Francijo morijo štrajki

PARIZ, Fr. — Francoske delavske unije so postale nemirne, niso zadovoljne z mezdami svojih članov, že nekaj tednov se vrstijo štrajki kar na tekočem traku. So pa to takojenovanji "opozorilni" štrajki. Trajajo po par dni, da opozorijo javnost na delavske zahteve.

Štrajki so se posebno razširili v kovinski industriji in v prometu. Delavske unije zahtevajo okoli 15% povišanja mezd in skrajšanje delovnega tedna od 46 na 40 ur na teden. Vlada dela videz, da je štrajki ne motijo, vendar pa dolgo ne bo mogla vzdržati sedanjega pritiska javnosti.

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 83

No. 62 Tuesday, March 29, 1966

Titovci so se začasno pobotali

Hudo so se spoprijemali titovci prva dva meseca letošnjega leta. Povod za prepire so dale proračunske debate v parlamentu. Treba je namreč bilo spraviti proračunske zneske v sklad z reformo. To je pa pomenilo, da bodo proračuni imeli letos manj denarja na razpolago kot prejšnja leta. Poleg tega bi bilo treba razdeliti nad 300 bilijonov raznih skladov med banke, kajti z investicijskimi skladi bi morale v duhu reform razpolagati banke, ne pa vlada. Rdeči birokratje se niso hoteli ločiti od skladov. Spravili so skozi parlament na hitro roko zakonsko pooblastilo, ki pušča gornje sklade v rokah federacije, ki naj jih porabi za nekatere svoje stare neporavnane obveze. To je pa močno razburilo pristaše, reforme. V svoji jezi so začeli očitati svojim nasprotnikom, da izigravajo duh reforme, kar je tudi res.

Beseda je dala besedo in prišle so na dan čudne zadeve, za reformo se je samo na videz vnela cela vrsta različnih tovarišev, posebno v Srbiji ter Bosni in Hercegovini, v resnici jo je pa načrtno sabotirala. Pa ne samo to. Širila je gospodarski defetizem in trdila, da je reforma spodletela že v začetku in da je treba samo še malo počakati, pa bo zopet vse po starem.

Mem tem postaja gospodarska stiska zmeraj hujša in tepe v prvi vrsti ravno zdrava podjetja, ki ne morejo dobiti nobenega posojila niti na kratek rok in ki ne dobijo deviz, ki so jih zaslužila. Podjetja, ki se ne morejo postaviti z dobrim poslovanjem, pa imajo vendarle dinarje in dolarje.

Nezadovoljna javnost je zasipala Tita in glavni odbor stranke z morjem pritožb. Casopisje ni molčalo, v večjih mestih so postajali ljudje nervozni in dali duška svojim čustvom na najrazličnejše "negativne načine", tudi z demonstracijami in izgredi. Glavni odbor ni mogel več molčati. Na svoji seji v drugi polovici februarja je hotel razčistiti položaj, toda nabralo se je toliko politično-eksplozivnega materiala, da je Tito seje prekinil in jih nadaljeval 11. marca, da da tovarišem priliko, da temeljito premislijo položaj. Zato so vsi pričakovali, da bodo v marcu "padale glave". V resnici se v marcu ni dogodilo nič senzacionalnega. Svet je zvedel samo za obširno resolucijo, ki ponavlja to, kar je bilo govorno na sestanku. Ostalo je torej vse pri starem. Kaj bo iz tega?

Najbolj je padlo v oči dejstvo, da je zavladalo v jugoslovanskih političnih krogih razočaranje. Sicer so vsi vedeli, da Titova odločnost pomenja, z njo pa tudi njegov vpliv v stranki. Nekdanje moralne avtoritete nima več. Da pa na koncu seje ne bo napravil ničesar, akoravno se je preje šopiril, to je mnoge presenetilo. Ali je njegov položaj v stranki res tako slab ali pa mu je morda zmanjkalo poguma? Kaj pa, ako se deželi pripeti kaj hujšga? Na primer, da varnostni organi ne bodo pri volji, da vzdržujejo red in mir, in bi ostalo le še vojaštvo.

Značilen je sluh, da srbski komunisti pripravljajo svojo organizacijo, ki ne bi bila odvisna od Titove centrale. Kaj pa, ako se na njihovo pobudo osamosvojita tudi slovenska in hrvaška KP. Vsi ti razkolniki ne bodo zahtevali razpada države, postavili bodo geslo konfederacije — ta beseda že straši. V tem slučaju bi seveda vsak začel gospodariti na svojo roko in vsi komunistični gospodarski plani bi se spremenili v kaos.

Sedanja splošna nezadovoljnost je tem nevarnejša, ker je oblačena v nacionalno obleko. Vskod, ki ima pritožbe, je prepričan, da se mu godi krivica, ker pripada tej ali oni nacionalnosti. Da bi vzrok utegnil tičati kje drugje, na to noče niti misliti. Ako tovarne v Sloveniji nimajo vsega, kar bi rade, krivijo zatiranje Slovencev po sedanjem režimu. Ako so kulturniki razočarani, mislijo, da jih je taka usoda doletela, ker so Slovenci. Tako so danes v Jugoslaviji vsi razočarani, nezadovoljni, ponižani in preganjani, izkoriščani, krivci je pa zmeraj režim, sistem, centralizem, diktatura ali kar hočete. Komunisti ne morejo valiti krivde in odgovornosti na nikogar. Nikoli niso hoteli deliti oblasti z nikomur, sedaj pa morajo sami nositi odgovornost za vse, v čemur je oblast kaj grešila.

Na tem usodnem zasedanju glavnega odbora KPJ je pa Tito vsaj poskrbel za nekaj zabave. Privlekel je na dan staro teorijo o "razrednem sovražniku", ki so nanjo že vsi pozabili. V razredne sovražnike je vrnil tudi tiste omahljive tovariše, ki se ne morejo ogreti za reformo. Tako bodo imeli titovci kmalu priliko, da se ponudijo reakciji za tovariše. Reakcionarji pa bodo dobili tovariše, ki ne bodo vedeli kaj z njimi početi.

Ker je pri Bogu in v Jugoslaviji vse mogoče, kot trdijo Judje, se lahko zgodi, da bodo tovariši trumoma prehajali med razredne sovražnike. Kdo bo pa takrat ostal še pri Titu? To ni prazno vprašanje. Med razredne sovražnike prištevajo Titova ter rija na primer tudi Djilas! Saj ni kar brez pomena šala, ki je krožila po Beogradu: Djilas je svojo akcijo začel 10 let prezgodaj!

Nobene šale pa ni imel Tito za jugoslovanske delovne ljudi. V svojem zadnjem govoru na sestanku glavnega odbora je namreč rekel, da bo za deželo hudo ne samo l. 1966, ampak vsaj še 4 leta, "in morda še par let več". To se pravi, Tito je svoje petletke spremenil v petletke trpljenja in garanja! Le kdo bo pa trpel in garal iz veselja nad takimi pridobitvami narodno-osvobodilnih bojev?

BESEDA IZ NARODA

NOVICE OD SV. VIDA

CLEVELAND, O. — Sušec se tudi letos ni prav nič izneveril sam sebi. Ves mesec je pošteno norel. Najbolj pa je zavil proti koncu preteklega tedna, ko smo imeli par dni že kar pravo vročino, ki jo je bilo že kar težko prenašati, pa je nato čez noč padla temperatura za 30 in več stopinj Fahrenheita. Zraven pa smo dobili še nekaj mer snega. A smo v Clevelandu odrezali še kar dobro; vseokrog nas je bilo slabše.

Letošnja tiha nedelja ne bo pozabljena

Letošnja tiha ali pasijonska nedelja (27. marca 1966) nam je prinesla nekaj velikega in lepega. Qd te nedelje naprej imamo namreč pri Sv. Vidu pri sv. mašah še več slovensčine. Tudi clevelandška škofija uvaja v cerkvena opravila, zlasti pa v sv. mašo, vedno več domačega jezika. Velikega pomena je to za vse vernike. Božji nauk nam namreč s tem postaja veliko bolj razumljiv ter zato mnogo bližji. Odslej vsak izmed nas lahko doživlja, posebno sv. mašno skrivnost, vse drugače. Sodarovanje vernikov z mašnikom pri sv. daritvi je postalo živo in močno. In to je tisto, kar so hoteli doseči koncilski očeti.

Pri vseh nedeljskih mašah pri Sv. Vidu je bilo čuti, kako tesno združena je bila vsa množica vernikov z mašnikom pri oltarju. Vsa naša srca so bila pritegnjena v sveto daritev. Zelo smo hvaležni našemu g. župniku, da nam je pripravil zadostno število slovenskih mašnih molitev za uporabo pri sv. maši. Ljudje so jih imeli ves čas pred seboj in brali iz njih. Nekateri izmed njih so prvo nedeljo molili nove slovenske molitve še nekoliko boječe, pa bo od nedelje do nedelje bolje. Potrebno bo nekaj tednov, da se dobro privadimo slovenskega besedila. Ni dvoma, da bomo kmalu znali vsi glavne molitve napamet in takrat pojde vse, kakor gre sedaj npr. pri Očenašu, ki ga vsa cerkev tako lepo naglas, razloženo in zbrano molji z duhovnikom.

Sicer pa izpred oltarja vodita vernike pri molitvah razlagavec in bravec (komentator in lektor). Nekaj novega je to, pa gotovo nekaj potrebnega in koristnega. Njunjo opravilo je zato važno ter je prav, da vsa cerkev sledi njunim besedam, pa najsi so to molitve ali pa navodila za naše sodelovanje pri sv. opravih. Bolj ko bomo odslej v svoji daritvi Bogu notranje in tudi zunanje povezani, tem ugodnejša bo ta našemu Bogu. Potrudimo se prav zares vsak izmed nas za to!

Beseda zunanjim župljanom sv. Vida

Župnija sv. Vida ni teritorialna župnija, to je, nima omejenih meja. Vanjo se lahko, kot znano, vpiše vsak Slovenec, ki to želi, ne glede na to, ali živi v njenem neposrednem ali pa v njenem daljnem okolišju. Vidovska župnija je kakor temu v tej deželi pravijo, narodnostna župnija. Ne vem, ali je točno, toda slišal sem, da živi okoli tri četrtine družin vidovske župnije v njenem bližnjem okolišju, ena četrtna pa živi bolj ali manj daleč od njenega osredja.

S tem, da je Cerkev vpeljala v svoja opravila rabo domačih jezikov, je postalo še vse bolj potrebno, če ne naravnost nujno, da prihajajo odslej vsi slovenski župljani vidovske župnije stalno k vsem cerkvenim opravilom v svojo cerkev, podobno kakor je

to po drugi strani dolžnost vernikov drugih narodnosti, da zahajajo v cerkve, ki uporabljajo pri svojih cerkvenih opravilih njihov rodni jezik.

Vsaka župnija, tudi narodnostna, mora zajeti v kar se da veliki meri vse svoje župljane ne glede na to ali žive v bližnjem ali daljnem njenem okolišju. Vsaka župnija je po škofu kot naslednik apostolov izročena župniku v duhovno vodstvo. V vsaki župniji naj bi vsak vernik — župljan zorel odn. dozorel v svojo krščansko polnost. Zavedajmo se pri tem, da se župnikove duhovniške službe in službe duhovnikov v župniji ne da z ničemer nadomestiti. Spet pa je tudi res, da ta cilj ni dosegljiv brez sodelovanja župljanov-vernikov. Da se bo to zgodilo v kar se da popolni meri, zato vsi župljani — bližnji kot tudi daljni — zahajajmo redno k vsem opravilom v svojo župnijsko cerkev. Izgovor na morebitne tehnične težave (transportacija, vreme itd.) ne odtehta moralne odgovornosti, ki nas veže do svoje župnije.

Važna zadeva

Zaradi spominskih besed o rajnem msgr. J. J. Omanu mi je zadnjič v Vidovskih novicah zmanjkalo prostora, da bi se ustavil pri naslednjem opozorilu, objavljenem v vidovskem "Far-nem oznanilu" predzadnjo nedeljo, 20. marca 1966, in katero se glasi:

PLEASE NOTE: We wish to remind those families, who are eligible to join St. Vitus parish by reasons of their Slovenian background, that it is absolutely necessary they be registered at the rectory office. So often, when arranging for baptisms and funerals, we find innumerable families who are not registered as parishioners. Having been baptized at our St. Vitus Church or having attended St. Vitus School does not qualify one as a parishioner. We must have a census listing of each family or individual in St. Vitus parish.

K temu župnijskemu opominu bi dodal: Pomagajmo g. župniku, da bo v tem uspel, saj nam veleva to v prvi vrsti naša krščanska ljubezen do bližnjega. Tukaj pa gre mimo drugega še za ljudi naše krvi. — Vsi vemo, koliko je rojakov med nami, ki jih ta opomin zadeva. Gre v prvi vrsti za rešitev duš toliko naših rojakov. Mar ne odgovarja vsak izmed nas tudi za to? Naj ne ostane ta opomin klic vpljočega v pušcavi! Bodi to naš pih vstalemu Gospodu!

Pobožnost peterih prvih sobot v mesecu

Sobota, 2. aprila ali malega travna, t. l., je spet prva sobota v mesecu. Tudi to soboto bomo opravili v cerkvi pri Sv. Vidu pobožnost v obhajanju peterih prvih sobot v mesecu v spravo brezmadežnemu Srcu Marijine-mu po namenih sv. očeta. Pobožnost se začne ob pol sedmih zvečer, nato pa bo ob 7. večerna sv. maša. — O, da bi se kar se da veliko rojakov in rojakinj od blizu in daleč, starih in mladih, preprostih in izobraženih, udeležilo te lepe pobožnosti! Naj bi zlasti prišlo veliko mladih! Starši, vi pa pripeljite s seboj tudi svoje otroke! V velikem številu se zatecamo k naši nebeski Materi! Z lepo, glasno in pobožno molitvijo in pesmijo jo prosimo, naj izprosi pri svojem Sinu u smiljenju našemu človeškemu rodu!

Slike slovenskega fanta z vietnamskih bojišč

Preteklo soboto, 26. marca, od pol 9. do 11. ure zvečer je kazal v Baragovem domu na St. Clairju skioptične slike iz Vietnama g. France Ovnič, slovenski fant po očetu Jeseničanu, ki je dosegel v ameriški armadi že častniški čin, v vietnamski vojski pa zaslužil vrsto lepih odlikovanj za svoja junaška dela. Po enem letu svojega službovanja v Vietnamu kot pilot na vojnih helikopterjih, je sedaj prišel na dopust k staršem, ki žive v sosednji Genevi, O. Vsega skupaj nam je pokazal nad 300 barvnih slik, ki je vse sam posnel. O vsaki bi se dalo mnogo povedati. Največ smo videli delo, ki ga opravljajo ameriška helikopterska letala. Vmes nam je pokazal tudi ameriškega vojaškega katoliškega duhovnika, ki ima tudi svoj helikopter, s katerim vsako nedeljo opravi na več krajih bojišča za katoliško vojaštvo božjo službo. Videli smo tudi katoliško kapelo, ki so jo postavili ameriški vojaki-katoličani. Vmes nam je pokazal tudi slovensko sestro franciskanko (Novak), ki že nad 10 let opravlja svoje misijonsko delo kot šolska sestra v Vietnamu. Drug drugemu sta se čudila, ko sta se srečala in se v svojem sladkem domačem jeziku pogovorila. — Predavanju nisem sledil do konca. Za moja leta je bilo prehuho. Videl pa sem, kako veliko zanimanje je bilo za predavanje. Vidovska šolska dvorana bi bila komaj zadostna za toliko zanimanja! Vidi se, da nam postaja Vietnam vedno bolj živa stvarnost. — Hvala g. Francetu!

Se to: kolikor se da ugotoviti, imamo Slovenci iz tukajšnjega okoliša trenutno na vietnamskih bojiščih tri fante, medtem ko so se doslej od tam vrnila štirje.

Pritrkavali smo ...

Ceprav je še post, pa smo prav zares zadnjo nedeljo popoldne pri Sv. Vidu veliko in lepo pritrkavali. — Lep dan se je napravil v nedeljo popoldne, tako da smo ga bili lahko veselili ljudje, pa tudi naš nebeški Oče ga je bil najbrž vesel. Zadnje dni preteklega tedna smo imeli pri Sv. Vidu 40-urno pobožnost. Vodil jo je z uspehom p. Fortunat Zorman iz Lemonta. V nedeljo popoldne ob 4. je bil slovenski sklep 40-urne pobožnosti. K njemu so nas z ubranim pritrkavanjem vabili domači farni zvonovi. Imeli smo že obitje bližnjih velikonočnih praznikov. Pri sklepnih pobožnosti je bila cerkev nabito polna. Udeležili so se je v velikem številu tudi tisti farani, ki stanujejo daleč od župnijske cerkve. Lepa pobožnost jih je pritegnila. Čeprav smo imeli sv. mašo prvič v tolikšnem slovenskem obsegu, je vendar vse dobro šlo. Vsa cerkev je sodelovala pri skupnih molitvah kot tudi pri petju. Močna poživitev verskega življenja so takšne pobožnosti. J. S.

Martinu Žekarju v slovo

Cleveland, O. — Iz Švice smo prejeli žalostno vest, da je 8. marca umrl bivši domobranec Tine Žekar, en dan popreje pa njegova mati. Pogreb obeh je bil 11. marca.

Tine Žekar je bil iz Ljubljane. Kot član Slovenske legije se je pridružil aktivnim borem proti komunizmu. Bil je v Vaški strazi in kasneje vodnik v 4. četi 1. šolskega domobranskega bataljona. Leta 1944 pa je bil vodnik 2. voda železniške baterije na Rakeku.

Decembra 1944 je bil aretiran od Gestapa in odpeljan v Dachau. Po osvoboditvi so ga komunisti prisilno odpeljali v domovino, kjer je bil obsojen na smrt, nato pa pomiloščen na 20 let ječe.

V zaporih je zbolel za tuberkulozo in je bil leta 1955 izpuščen. Leta 1957 mu je uspelo priti v sanatorij v Švici, kjer je prestal težko operacijo, vendar so mu posledice bolezni oslabile

Ivan Cankar -- nekaj misli ob Lilijini predstavi

CLEVELAND, O. — Največji mojster slovenske pisane besede Ivan Cankar — je bil obenem pesnik, pisatelj črtic, novel in povesti, kulturni in politični delavec — poleg vsega tega — nadvse plodovit dramatik.

Rodil se je leta 1876 na Vrhniki kot osmi otrok trškega krojača in sicer na Klancu. Kljub mnogim razočaranjem in revščini, v kateri je preživel svojo mladost — je rojstni kraj zelo ljubil in mu je zapel edinstven slavošpev: Vrhnika, prečuden kraj! V mehke domotožju mi zakopni srce ob misli nate. Kdo te je videl z bedečimi očmi, kdo te je spoznal? Sli so mimo, vide-li so bele ceste, bele hiše in so šli dalje. Jaz pa sem te pogledal v obraz, kakor ljubljenu dekleto in zdaj je moje srce bolno po tebi ...

Po maturi na ljubljanski realki je odšel na Dunaj in se vpisal na stavbni oddelek tehnične univerze. Pa je že po nekaj mesecih spoznal, da za ta študij nima veselja. Vse bolj ga je vabila slavistika in romanistika. Toda boj za obstanek je Cankarja odvrčal od rednega študija. Pisal je za razne slovenske in nemške liste, da se je mogel skromno preživljati. Veliko Dunajsko mesto, novi literarni prijatelji in razgledi, socialne krivice in velika revščina dunajskih delavskih naselij je dala mlademu pisatelju dovolj snovi za nova literarna ustvarjanja in snovanja. Na Dunaju je ostal z nekaj presledki 11 let. Od tam je lažje in kritičneje presojal razmere v ožji domovini. V vseh njegovih delih — tako povestih kot v dramskih stvaritvah so močni sledovi lastnih doživetij. Smisel življenja vidi v žrtvovanju, katerega simbol mu je: ali lastna mati — ali pa trpljenje ljudi, ki jih je življenje odrinilo in pogazilo; te v bičanju razmer, laži in hinavščine, ki je razjedalo tedaj izmučeno telo, dokler ni podle-gel.

Tine, težka je bila Tvoja življenjska pot. Tvoja mlada družina Te bo pogrešala in enako nekdanji borci in prijatelji. Naj Ti bo On, ki vse vodi, milostljiv sodnik in Ti nakloni večni mir. Molili bomo Ta Tvojo dušo, Tvoji družini pa naše iskreno sozlagje!

Soborci

V SDD na Recher Ave. v Euclidu je živahno

Euclid, O. — V Slovenskem društvenem domu na Recher Avenue je vedno živahno, življenje bogato polje okoli njega. V zimskih mesecih smo imeli tu zabave in prireditve vseh vrst, pa spored še ni izčrpan, četudi je spomlad že stopila v deželo. V aprilu bomo imeli koncerta Zarje in Slovana, 8. maja koncert Mladinskega krožka št. 2 SNPJ, Klub društev bo 21. maja predvajal slike, postregel z obedom, ki mu bo sledil ples, v juniju in juliju pa bomo na bališnišču preskušali svoje roke v bližanju in zbujanju. Pri nas smo tiči in "šiške" niso redke.

Imamo v Domu seveda tudi stroj za kegljanje, na katerem tudi preskušamo svoje sposobnosti. Skoro bomo začeli novo tekmovalstvo. Keglači bodo imeli 3. aprila svoj banket. (Vprašajte Chucka v Klubski sobi za podrobnosti.)

Direktorij je preuredil in izboljšal prostore Doma. Tako je bil klubski prostor preurejen še l. 1964 in je dobil klimatske naprave. Nato so dali klimatske naprave (air-condition) tudi v gornjo dvorano. V to je vključen tudi oder. Modernizirana je bila tudi spodnja dvorana, kjer je kuhinja dobila nov velik hladilnik. V načrtu je tudi vgraditev klimatskih naprav v spodnji dvorani, s čimer bodo vsi Domovi prostori ugodni za uporabo ob vsakem letnem času.

A. S.

njo družbo tudi na Slovenskem. Kot pripovednik je Cankar približal in uvrstil našo pripovedno umetnost evropski. Še bolj kot pesnik in pripovednik — je Cankar prikazal vsebino tedanjih slovenskih razmer, tako malo meščanskega in vaškega življenja v svojih dramah. Ideje, ki so živele in se oblikovale v njegovem srcu, je izrazilo močno prenesel v osebe svojih dramskih stvaritev in s tem osebe in dogajanja na odru. Ustvaril je Slovencev sodobno in umetniško dovršeno dramsko umetnost. Z jedko satiro je kazal na napake družbe in vzgajal ljudi, ki naj bi v "čisti nesebični ljubezni objemali vsako božjo stvar —", a je obenem zapel čudovit slavošpev domači zemlji in slovenski govoric.

Že kot dijak je pisal drame, pa tudi prevajal iz angleščine, nemščine in ruščine. (Hamlet, Romeo in Julija itd.) V svojih zrelih in umetniško dovršenih delih, kot Jakob Ruda (1902), Za Narodov blagor (1901), Pohujšanje v dolini šentflorjanski (1908), Hlapci, Kralj na Betajnovi in Lepa Vida je ustvaril najvišje in najpopolnejše umetniške podobe časov in razmer in jih zato štejemo med vrhove slovenske Talije. Cankar je dejansko ustvaril našo moderno dramo in ga do danes še ni nihče prekosil.

Pred nekaj leti je dramsko društvo LILIIJA podalo Cankarjevo dramo Kralj na Betajnovi. Še danes nam je pred očmi izrazita — nadvse močno in dovršeno podana osebnost Kantorja (Ivan Jakomin). In prav isti igralec nam bo tokrat podal drugo tako izrazito Cankarjevo osebnost: Jakoba Rudo. Prepričan sem, da bomo tudi tokrat odšli iz dvorane kot takrat — polni upanja, prežeti z novo ljubeznijo do slovenske besede, polni ponosa in skromne zahvale. Zahvale njim, ki se trudijo, da bi slovenska beseda na naših odrih in še bolj v naših srcih še dolgo živila.

M. J.

IZ NAŠIH VRST

Milwaukee, Wis. — Spoštovani! Podpisani pošiljam ček v znesku \$16 za naročnino Ameriške Domovine, ki nam poteče 27. marca.

Radi prebiramo Ameriško Domovino, saj nam prinaša novice iz slovenskih naselbin širom Amerike. Pa tudi sami se radi poslužujemo ugodnosti poročanja o dogodkih v naših družtvih in naši okolici.

S hvaležnostjo Vas prav lepo pozdravlja

Ernest Majhenich

Weston, Ont. — Spoštovani! Prejel sem Vaše obvestilo, da mi bo potekla naročnina, zato Vam pošiljam denarno nakaznico za eno leto naprej.

Moram Vam sporočiti, da list nič kaj redno ne prejemam, včasih potrebujem kaka številka tudi po en teden, da jo dobim dostavljeno. Vem, da temu niste krivi Vi, pač pa pošta. Drugače pa je z listom vse v redu. Posebno zanimivi so dopisi od Toneta s hriba, od starega Majka, Andrejčka in Regerčana, pa tudi povesti so nekatere res lepe.

Najlepše pozdrave upravi in uredništvu! Stefan Stukelj

Aumetz, Francija. — Cenjeno uredništvo! Danes sem Vam odposlala 90 frankov za naročnino Ameriške Domovine za eno leto. Ker sem videla, da se je naročnina z novim letom podražila, sem to pri nakazilu upoštevala in mislim, da bo zadostovalo.

Z listom smo vsi vsesplošno zadovoljni. Tukaj nas je več in ga skupaj čitamo. Lepe pozdrave od Vaših rojakov iz Aumetza v Franciji.

S spoštovanjem! Vaša naročnica Marija Pišlar

KANADSKA DOMOVINA

Telovadni nastop STZ v Torontu

Toronto, Ont. — Mens sana in corpore sano! "Zdrav duh v pogledat. Spored programa:

1. Pozdrav
2. Duet — Stražarjeva mladca
3. Skok čez konja — mladci in mladenke
4. Bradlja — člani
5. Rajanje — ga. Kokalj
6. Dvovišinska bradlja — članice
7. Nizka bradlja — mladci
8. Konj na dalj — člani
9. Talna — mladci in mladenke
10. Drog — člani

Po nastopu bo odprta kuhinja, ki jo bo upravljala Slovenski dom, zato boš lahko posedeli ob mizah in se veselo porazgovorili.

Prav vsi ste prisrčno vabljeni! STZ Toronto

Križem po deželi

Vladna stran je predložila na parlamentu podaljšanje velikonočnih počitnic od 19. aprila do 26. aprila. Konservativna stranka predlogu ni naklonjena in zato utegne ostati vse pri starem. Velikonočne parlamentarne počitnice se začno 6. aprila.

Vse politične stranke v Quebecu imajo v svojih programih neodvisnost francoske Kanade. Nekateri bi radi Quebec sprejemili v popolnoma neodvisno, avtonomno francosko govorico državo, zmernejši pa so na stališču, naj bi Quebec sicer postal samostojen in suveren, pa naj bi ohranil z angleško Kanado vezi na polju prometa, pošte, denarstva in narodne obrambe.

Ta teden so se dvignile cene avtomobilov maslu v Ontariu za 2 centa pri funtu, ker je zvezna vlada povišala podporo cenam. Očitno je, da to zvišanje ne bo ostalo dolgo omejeno na to pokrajino.

Kanadsko gospodarstvo je v polnem zaletu, pritisk na trg in cene bo nemara ostal tudi v tekočem letu. Finančni minister M. Sharp je dejal, da mora dežela računati z enakim porastom cen v letošnjem letu, kot ga je doživela lani. Povpraševanje po raznem blagu je še vedno večje od ponudbe, to pa žene cene kvišku. Lani so cene povprečno porastle za 2,4 odstotke. S cenami je poraslo tudi vse drugo. Zasluzek na plačah se je dvignil za 10,6 odstotkov na skupno 25,6 milijonov v vsej deželi, dobiček korporacij pa je pred davkom porasel za 11 odstotkov na 5 milijonov. Delavska sila se je dvignila za 3% na 7.100.000, med tem ko je število brezposelnih padlo od 4,7 na 3,9%. Tedenski zaslužek v nekaterih industrijah se je dvignil za 5,2% na povprečno: \$103,27 v rudarstvu in gradbeništvu, na \$94,03 v tovarnah. Narodni dohodek se je povečal ob upoštevanju porasta cen za 6,4% preko 52 milijonov dolarjev.

Parlament je pretekli teden razpravljal o odpravi smrtnih kazni. Nekako enako število je zagovarjalo odpravo smrtnih kazni, kot se je potovalo za njeno ohranitev. Nihče ne pričakuje, da bi smrtno kazeno odpravili v celoti, lahko pa se zgodi, da bo omejena le na nekaj najhujših zločinov.

Predsednik vlade je napovedal popolno preiskavo sodne razprave proti Stevenu Truscottu, ki je bil leta 1959 obsojen na smrt zaradi posilstva 12 let stare Lynne Harper, čeprav je bil star komaj 14 let. Obsodba je bila nato spremenjena v dosmrtno ječo. V

Parlament je pretekli teden razpravljal o odpravi smrtnih kazni. Nekako enako število je zagovarjalo odpravo smrtnih kazni, kot se je potovalo za njeno ohranitev. Nihče ne pričakuje, da bi smrtno kazeno odpravili v celoti, lahko pa se zgodi, da bo omejena le na nekaj najhujših zločinov.

Predsednik vlade je napovedal popolno preiskavo sodne razprave proti Stevenu Truscottu, ki je bil leta 1959 obsojen na smrt zaradi posilstva 12 let stare Lynne Harper, čeprav je bil star komaj 14 let. Obsodba je bila nato spremenjena v dosmrtno ječo. V

bencina in manjše število avtomobilskih gum. Te so bile pravzaprav naložene zunaj barake pod podaljšano streho, skupaj s plahetami za pokrivanje tovornjakov. Na tem razsvetljenem prostoru so bila tudi drva. Kot velik hrib so se mi zdela ponoči in dolga senca tega hriba je padala na bližnjo barako, da je izgledala še bolj temna in mrtva.

Ob prevzemu službe sem vselej obšel vsa skladišča, pregledal vsa vrata in okna, preštel gume in plachte in šele potem, ko sem ugotovil, da je vse v redu, sem se spravil v zavetje. To je bilo med gumami in plahetami, odkoder sem potem ves razsvetljeni "teren" lahko opazoval, ne da bi me kdo videl.

Strašna tišina je vladala med barakami v tistih zimskih nočeh in včasih se mi je prav neumno zdelo, prestražen in zaspan in s tesnobo v srcu sedeti na tistih plahetah, ko so drugi prebivalci "lesenega mesta" drnuhali in morda sanjali o lepših časih.

Dostikrat sem ob jasnih nočeh, ko so mi zvezde prijazno mežikale in se mi je luna smejala kot dobrodušen pijanček, pesnikaril ob tistih lučeh okrog skladišč. K znanim italijanskim, nemškim in angleškim melodijam sem pisal slovensko besedilo. Tudi nekaj črtic sem napisal, ki pa niso prišle na svetlo, ker sem z njimi enkrat v peči zakuril. Samo ena je menda našla pot v "Koroško kroniko", če se ne motim.

Tisto mrzlo zimsko noč sem se ravno spravil med plachte. Burja se je podila kot nora med barakami in čudno tulila v špranjah lesenih hiš, ki so kakor zmrmzene srake čepele sredi plesočega snega. Nič "pesniškega" nisem v sebi čutil in strašno sem bil nejevoljen, ker me je zeblo kot mladega mačka. Puhal sem v premrzle prste in mlatil z rokami navzkriž, da bi pomagal cirkulaciji krvi. Z noge na nogo sem se prestopal, kot bi me tleča žerjavica žgala v podplate, poleg pa sem, Bog mi grehe odpusti, prav po gorenjsko klel.

"Hudičev osel", "prokleti cepc" in podobne priimke sem si dajal, ko sem skakal in mlatil okoli sebe. Na znotraj sem se vse bolj razgrevaj, na zunanje pa je pa vse bolj zeblo. Ob tej zaplenosti "duha in telesa" nisem opazil sence, ki se je odluščila iz za temne barake. Šele ko je postava obstala sredi morja luči, sem ugotovil, da tam nekdo stoji. Na mah sem pozabil, da me zebe. Kdo, za božjo voljo, v takem vremenu ob dveh zjutraj tišči iz barake? Pa nisem menda s svojim pridušanjem samega peklenščaka prikladal v to burjo?

Sključena in v debel površnik zavita postava se je obračala okoli, in se mi je tisti hip zdela kot samotni igralec na ogromnem odru, z vsemi reflektorji uperjenimi vanj. Kot bi pričakoval, da bo zdaj, zdaj spregovoril besede svoje vloge, sem obstal tih in nem. Pa ni bilo glasu, le veter je žvižgal v zraku in nosil sneg s streh.

Postava se je napotila proti skladovnici drva s počasnimi, nesigurnimi koraki. Iz zavetja sem spremljal vsak gib in razmišljal, kaj naj storim. Da bi zavpil "stoj!", se mi je zdelo neumno, ker prvič nismo bili v vojski in drugič, ker tudi orožja nisem imel. Tako sem stopil za njim v burjo in sneg. Ni me opazil, da mu sledim. Že je bil pri skladovnici in jaz tesno za njim.

"Was machen Sie hier?" sem ga po nemško pobaral.

Mož se je hudo prestrašil in v prvem trenutku mi je zaprl besedo. Takrat sem videl tudi njegov obraz. Ta obraz še danes vidim in vselej v meni nekaj zajača ob spominu nanj. Prestrašene mokre oči, globoke brazde, ki jih je starost zarezala v nekdanjega lep obraz; sivi dolgi lasje, ki so tiščali izpod kučme, poledeneli brki in stisnjene ustnice, ošiljena in poraščena brada, ki se je tresla od mraza in strahu, so se mi z neverjetno natančnostjo vtisnili v spomin do današnjega dne. Še vidim prošnjo po usmiljenju v mokrih očeh, čutim mrzlo njegovih rok, ki so prijele za moje in slišim star, jokajoč glas Bjelorusa, ki me je prosil za nekaj polen, da bi v baraki zakuril v peč. Čudna bridkost me je obšla ob pogledu nanj in spomnil sem se svojega očeta, ki je v Eisenerzu ob nabiranju drva v gozdu našel smrt. Stisnil sem starcu premirne roke in njegov trepet mi je šel skozi telo kot električna iskra. Kot da se je vsa njegova bolečina prelila vame, se mi je zdelo, in z meglenimi očmi sem iskal za vrečami pod streho, kjer so žagali in cepili drva. Napolnil sem eno, si jo zadel na rame in mu jo odnesel prav v barako. Bog naj mi odpusti to krajo, za katero vem samo jaz in Bjelorus, če je še pri življenju, in sedaj — vi.

Od hvaležnosti je stavec jokajl in v njegovih solzah sem videl vsro bridkost starih ljudi, katerim je vojna vzela mir in dom in jih poglala v svet. Kot v omtisti sem se vračal na svoje mesto med plachte in če bi me v tistem trenutku postavili zaradi fiste vreče pred puške, bi ne rekel niti besede.

V meni pa vselej nekaj zajoka, ko se spomnim obraza starca in njegovih solz, za njim pa vselej vidim tudi skladovnico sredi taborišča, katerega danes ni več.

Mir na Cipru ima nena- vadno, zato pa človeško podlago

NIKOZIJA, Ciper. — Na Cipru vlada mir, ki temelji na nena-
vadni podlagi: na tekmi za o-
blast med nadškofom Makario-
som in generalom Grivasom. Makarios bi rad imel vso oblast na Cipru, med drugim tudi nad grškimi četami — 8.500 mož —, ki jim poveljuje general Grivas. Grivas noče priti pod nadškofovo oblast, ker se ne strinja z njim o bodočnosti ciprske republike. Makarios bi rad videl, da ostane ciprska republika za zmeraj pri življenju. Grivas bi jo pa rad čim preje integriral v Grčijo.

Oba Grka se gledata tako pisano, da jih ne moreta zmeraj krotiti ne grški kralj ne grška vlada. Dokler so Grki sprti med seboj, se ne morejo znašati nad turško manjšino. To pa zopet po svoje prispeva k miru na Cipru. Ni nobenega upanja, da bi se oba Grka pobotala, zato bo sedanj mir trajal še naprej.

Togo noče tujskega prometa

LOME, Togo. — Republika Togo spada med najmanjše afriške republike v zahodni Afriki, ni pa ravno revna na prirodnih bogastvih. Ima celo 35 milj morske obale, ki je naravnost idealna za turizem. Pa se na tej obali sploh ne razvija in se v doglednem času tudi ne bo.

Togoška vlada pravi, da za razvoj turizma nima denarja. Kar ga pa ima, ga hoče porabiti za razvoj kmetijstva in rudarstva. Dežela je namreč bogata na rudah, posebno na fosfatu. Dobro rastejo tudi vsi kolonialni pridelki, kot kava, kakao, začimbe, kopra ipd.

V Togu se udeležujejo največ francoski in nemški kapital. Domačini se pohvalijo posebno z nemškimi investicijami. Obala je pa tako lepa, da bo verjetno kmalu privlačila evropski kapital, kakor hitro bo namreč ta del Afrike postal politično nekoliko bolj miren in zanesljiv.

Tant ima zopet težave z vzdrževanjem ZN na Cipru

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Na Cipru vlada mir po zaslugi prepričev med nadškofom Makariosom in grškim generalom Grivasom. ZN generalni tajnik pa radi tega nima mirnih noči. Mori ga skrb, odkod naj vzame denar, da financira skoraj 6.000 ZN čet na Cipru. Cete so ravno te dni dve leti na Cipru in skrbijo za mir in red; posodile so jih Tant posamezne članice ZN — največ Anglija, Kanada in Irsko.

prostovoljne prispevke je pa obljubilo 41 držav.

Začetkom so še nekam rade dajale, sedaj je pa požrtvovalnost usahnila in ciprska akcija ni samo suha, ima še par milijonov dolga. Sedaj je pa izjavila Irsko, da bo svoje čete odpoklicala, ako ne dobi povrnjenih stroškov za njihovo vzdrževanje. Tant je takoj začel posvetovanja z bivšimi dobrotnicami in upa, da bo spravil skupaj vsaj toliko denarja, da bodo čete lahko ostale na Cipru do 26. junija, kot je bilo dogovorjeno pred novim letom.

Turčija je dobila novega predsednika republike

ANKARA, Tur. — Turkiški predsednik Gursel se je vrnil domov, kjer umira. Vlada in čakala na njegovo smrt, je že večeraj dala izvoliti novega predsednika republike v osebi generala Sunajja, nekdanjega šefa glavnega štaba.

Sedanja vlada stranke pravice, ki jo vodi Demirel, ima pa tudi druge skrbi. Pri zadnjih volitvah je zmagalo tudi 15 socijalističnih kandidatov, ki delajo vladi težave. Pod njihovim varstvom se skušajo namreč vgnediti v turško življenje domači komunisti. To pa turškim strankam ne gre v račun. Zato je Demirelova vlada napovedala nov zakon, ki naj uredi vprašanje komunizma v Turčiji.

CLEVELAND, O.

Moški dobijo delo

STROJNIK
za delo v orodnjarni. Stalna zaposlitev. Različna dnevna opravila, vključno popraviljanje orodja. Znatne nadure. Izdatne dodatne koristi.

CROMEX DIV. of ATAPCO
880 E. 72 St. 361-2922 (65)

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St. 341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS Corp.

**MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components**

KELLER - HYDROTEL
Contouring and profiling
Machines

**HORIZONTAL
BORING MILLS**

**TURRET
LATHES**

**GAP TURRET
LATHES**

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

**NUMERICAL
CONTROLLED
MACHINES**

DOBRA PLACA OD URE IN
DRUGE UGODNOSTI

Predstavite se osebno
od 8.15 dop. do 5. pop.

ali kličite

341-1700

za čas sestanka

An Equal Opportunity Employer (69)

PREBERITE

povejte še drugim!

Vsak, ki se bo v marcu
naročil na

**AMERIŠKO
DOMOVINO,
bo dobival naš dnevnik
EN MESEC
BREZPLAČNO**

CLEVELAND, O.

Ženske dobijo delo

Delo za žensko

Iščemo žensko za delni čas,
da bi zavijala pakete v tovarni.

BLOSSOM PEANUT CO.
1231 Carnegie Ave. (63)

Iščemo kuharico

Iščemo kuharico izkušena v
restavraciji za dnevno delo. Kličite IV 6-3333. Na 18625 St. Clair Avenue. (63)

Help Wanted — Female

Help Wanted

Wanted — woman for bar
work on Fridays at 928 E. 72
St. Phone 361-9320. (x)

WANTED

Secretary - stenographer in
St. Clair, E. 61st St. area — 5-
day week. Write particulars to:
Main Post Office Box 5848,
Cleveland, O. 44101. (62)

MALI OGLASI

Lastnik prodaja

Dvodružinska hiša v Grove-
wood okolici, dvojna garaža,
dobro za dohodek. \$11.900. Kličite po 4. uri pop. 481-8153. (66)

V najem

5 sob in kopalnico oddamo.
Poizve se v Sornovi restavraciji, 6036 St. Clair Ave. EN
1-5214. (x)

Stanovanje v najem

1167 E. 58 St., 4 sobe in
kopalnico, v zidanem poslopju.
\$45. Vprašajte v stanovanju št.
2. Telefon 241-5521. (62)

Dvodružinska 5 - 5

Naprodaj je 2-družinska hiša v
dobrem stanju, vse sobe velike,
hakrene vodne cevi, plinska
furneža, vetrna okna in vrata, 2
garaži, lepa okolica E. 169 ceste
in Grovewood. Vprašajo 23.500.
Dajte ponudbo.

HENRY F. STREKAL
20651 Lake Shore Blvd.
AN 1-2640 (62)

V najem

Lepo in čisto 4-sobno stanova-
nje s kopalnico. Vse velike sobe.
Na 1008 E. 79 St. telefon 391-
4184. — (62)

V najem

Oddamo 3½ sob v mirni hiši,
svoj vhod, blizu transportacije.
Kličite RE 2-8598. (63)

Blizu E. 185 St.

privlačni 5-sobni bungalov v
dobrem stanju, garaža, cena
samo \$13.500.

Na Neff Rd.

blizu bulevarja, skoraj nov, iz-
redno dobro grajen, dvodružin-
ski zidan bungalov, 2 in pol
velika zidana garaža.

Grovewood — E. 174 St.
skoraj nov zidan bungalov s 4
spalnimi, dvojna garaža.

Naprodaj imamo tudi več dru-
gih kvalitetnih hiš v lepi okolici.
Kadar prodajate Vaš dom, pok-
ličite nas, za najboljšo postrežbo.

JOHN KNIFIC SR.

IV 1-9980 Realtor

**ZULICH
INSURANCE
AGENCY**

18115 Neff Rd. - IV 1-4221
Cleveland 19, Ohio

SVOJO LASTNO GLAVO — Kiparka Trude Bunzl, rojena v Avstriji, se udeležuje v Londonu na Angleškem. Na sliki jo vidimo, ko drži v roki "Glavo žene", ki jo je oblikovala po svoji lastni glavi.

TRYGVE GULBRANSEN

In večno šume gozdovi

Tri leta po Anini smrti se je nekoč Tereza vračala od nekega bolnika. Ni ji bilo dobro. Bila je v sedmem mesecu nosečnosti in nesreča je hotela, da je rodila še istega dne deklico — toda mrtvo. Tereza je bila zaradi mrtve deklice zelo žalostna in je osem dni ostala v postelji. Bila je prepričana, da jo je Bog kaznoval, in zato je odšla v cerkev k obhajilu, da bi tako prešla odpuščanje. Po tej nesreči je bila mnogo ljubeznivejša z ljudmi — pol leta, potem pa je bila spet kakor vedno.

Gospodično Dorotejo pa je nesreča z malo deklico zadela huje kot Terezo — in upala si je celo sestro opomniti. To se je zgodilo takrat, ko je bila Tereza še popustljivejša, in Doroteja jo je prosila, naj bolj pazi nase, če bi jo Bog še kdaj blagoslovil. Ne sme se tako preoblagati z delom, sicer bo spet kaj narobe. Gospodična Doroteja je zelo žalovala. Ni si mogla predstavljati večje sreče na zemlji, kot je takole majhno dekletce. Tudi na mala fantka je Doroteja pazila bolj kot ostali. Ko sta bila že tako velika, da sta razumela besede, sta smela vsako soboto po kopanju priti v njeno sobo, kjer sta dobila raznih sladkarij, pravljico in včasih tudi kako pesem. In mala fantka nista poznala lepših ur od onih, ki sta jih smela prebiti v sobi svoje tete.

15

Leta so potekala in zunaj v svetu se je marsikaj izpremenilo; toda na Bjorn dalu je ostalo vse pri starem. Le Dag se je redkeje vozil v gozd in pogosteje v

mesto in drugam. Neprestano je imel veliko opravka z denarjem, s hipotekami in z drugimi vrednotami; ljudje so pričeli govoriti o njegovi prebrisanosti v denarnih zadevah — in o njegovi skoposti. Doma pa je vedno mogočnejše vladala Tereza — v prehrani in gospodarstvu, in z živino in ljudmi je bilo kot v starih dobrih časih. Leta pa so potekala.

Nekega dne je prišla na kmetijo ženska z nedoraslo deklico in želela govoriti s Terezo. Taki ljudje so bili tu vsakdanji pojav; toda ti dve nista bili doma iz okolice, marveč s planjave. Bila je žena Tambourja Kruseja, ki je daleč od tod živel v neki koči. Ženska je pravila, da ima deset otrok in da je deklica, ki jo ima s seboj, najstarejša. Doma je revščina in zato otroke že zgođaj pošiljajo z doma; če bi prišla najstarejša k tako imenitni gospodinjki kot je gospa na Bjorn dalu, ter se česa naučila in postala sposobna, tedaj bi tudi ostale laže spravila pod streho. Ženska je govorila kot župnik na prižnici in kaj človeško je bilo, da je Tereza rada slišala o spoštovanju, ki ga uživa v tako veliki daljavi. Morda je tekom let izvedela tudi marsikaj o odnosih med naselbino in planjavo, in nič bi ne imela proti temu, če bi klepetava ženščina letala po deželi in s ponosom pripovedovala, kako dobro službo ima njena hčerka. In tako je šest

let po Terezini možitvi prišla na Bjorn dalu trinajstletna Kristina Krusejeva.

Tereza je kaj hitro ugotovila, kakšne vrste človek je kdo, in z novo deklico je imela najbrže posebne namene; dovolila ji je, da je zvečer prej končala z delom kakor ostale, in svoje proste ure je smela izrabiti v to, da se je v sobi gospodične Doroteje učila čitanja in pisanja. Morda pa je Tereza tudi mislila, da potrebuje Doroteja poleg sebe nekoga, s komer bi se lahko pogovorila. Tereza je pač mislila na toliko stvari.

Kristina se je naučila finega vezenja, govorila je tiho, in hodila, stala in sedela je drugače kot ostali ljudje, in postala je prav tako rahločutna kot gospodična Doroteja. Med obema je bilo vzklilo zaupanje, da, skoro prijateljstvo. Doroteja je bila srečna, ker je imela Stino — kakor jo je klicala — zvečer pri sebi v sobi kot tovarišico. Ni imela veliko ljudi, s katerimi bi lahko izmenjavala svoje misli, in od življenja je bila nekoliko oddaljena.

Od časa do časa so prihajali na Bjorn dalu gosti, prirejali so zabave in tu se je tudi Doroteja lahko razvedrila; toda ona se vsakdanjega življenja na kmetiji ni udeleževala. Že od doma

je bila vajena, da je Tereza vse vodila in tudi tu ni bilo drugače. Sestro se je razgovarjala le pri obedih; toda Tereza je ni nikoli prav poslušala, vedno je mislila na čisto druge stvari kot ona. In tako med njima nikoli ni prišlo do resnične zaupnosti.

Če sta se srečala, ji je Dag rekel nekaj ljubeznivih besed, in često si je želela, da bi z njim malo pokramljala. Dobro je vedela, da o marsičem globoko razmišlja; toda le redko se je zgođilo, da sta se srečala sama, in še takrat je bilo na njem nekaj, ki je bilo v njem. Dokler sta bila fanta še majhna, sta ji bila dobra tovariša. Kmalu pa sta odrasla in preveč sta se ukvarjala z drugimi stvarmi, da bi še poslušala njene pravljice. Govorila ju je še vedno ljubila, in

vselej je bila vesela, če ju je le videla, tako ljubka in sveža sta bila; toda da bi z njima delila svoje misli — ne, tega ni mogla. Tako so gospodični Doroteji potekali dnevi, ne da bi se zblizala le z eno samo dušo.

Zato pa se ji je Stina nad vse priljubila. Nešteto krat je zvečer sedela v svoji sobici in nestrpno čakala, kdaj se bodo oglasili na stopnicah nagli koraki in na vratih njeno tiho trkanje. In ko je potem vstopila Stina, po opravljenem delu čista in žareča od veselja, je vselej prešinila Dorotejo velika in topla radost.

Stina je delila njeno veselje pri šivanju in ročnem delu in dobro je razumela Dorotejine misli. Doroteja pa je rada poslušala, če ji je Stina zvečer pripovedovala, kaj je čez dan počela in kaj je bila videla. Tako se je tudi ona na svoj način udeleževala vsakdanjega življenja na kmetiji.

Doroteja je tudi dosegla, da je dobila Stina svojo lastno sobico; naročila je staremu Jorju Mno-goternu, da ji je zbil malo omarico, ki mu jo je plačala s srebrnim tolarjem.

Da bi imela dekla svojo lastno sobico, je bilo v tistih časih nekaj tako nezaslišanega, da se je Tereza prekrizala, ko je bila slišala o tej nameri.

(Dalje sledi)

S

K

K

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

(K. S. K. J.)

nudi ljubeznivo bratsko pomoč svojim članom in članicam, vdovam in sirotam v slučaju bolezni, nesreče ali smrti.

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA
sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu.

- izdaja najmodernejše vrste zavarovalnin za odrasle in za mladino;
- od \$500.00 do \$15,000.00 posmrtnine
- za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote \$600.00
- za odrasle člane bolniško podporo po \$1.00 ali \$2.00 na dan;
- članom posodi denar po 5% obresti za nakup doma.

K.S.K.J. je najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki.

Premoženje ----- **\$16,300,000.00**

Članov - 45,000 ----- **Certifikatov - 47,500**

Veljavna zavarovalnina ----- **\$39,700,000.00**

Solventnost - 118.99%

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolici izpolnite izresek in pošljite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K.S.K.J.)
351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

Radi bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika(ice) v naši okolici.

IME

NASLOV

MESTO

DRŽAVA CODE

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

Moj stari naslov:

Moj novi naslov:

MOJE IME:

PROSIMO, PISITE RAZLOČNO

V BLAG SPOMIN
OB TRINAJSTI OBLETNICI
ODKAR JE UMRL NAŠ
LJUBLJENI OČE

Vincent Hočevar

Zapustil nas je 29. marca 1953.

Duša Tvoja neumrljiva
v objemu večnega Boga
raj rajsko blaženost uživa.

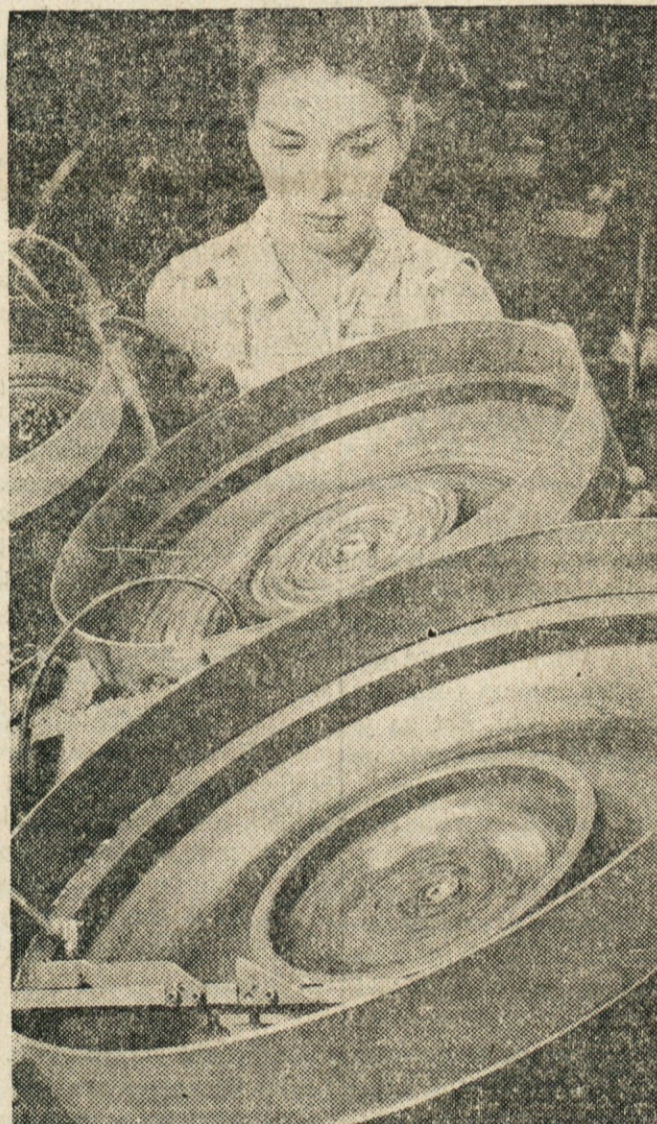
Zaljubljeni:

FRANCES, por. URANKAR,
MARY HOČEVAR, hčeri
JOE, VINCENT, FRANK, sinovi
ALBINA in MARY, snahi
FRANK URANKAR, zet
VNUKI, VNUKINJE
IN DRUGI SORODNIKI

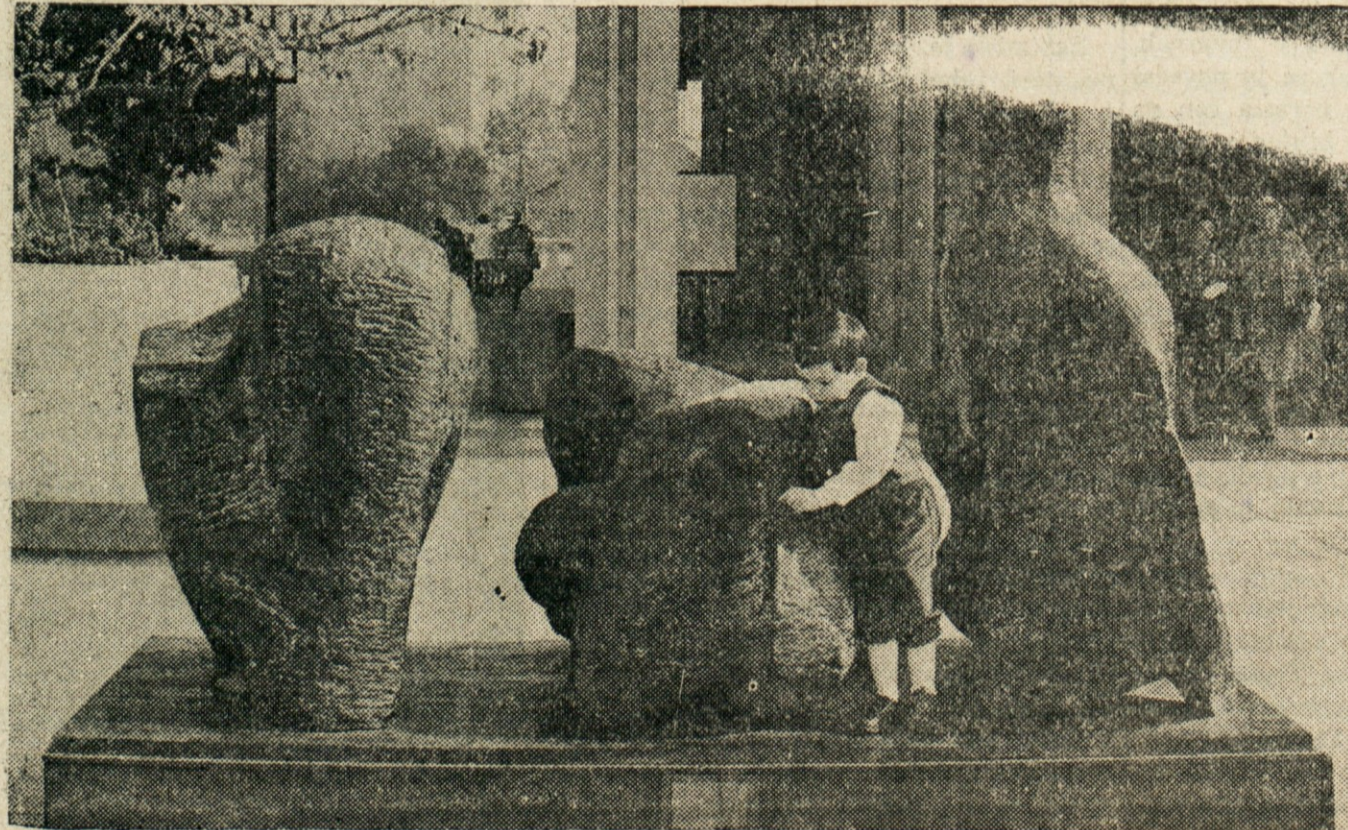
Cleveland, O., 29. marca 1966.

PRIPRAVNO POČIVALIŠČE — Galeb, ki ga je vihar nad Atlantikom pognal ob Seini proti Parizu, počiva na kipu Henrika IV. v francoskem glavnem mestu.

VSE SE VRTI — Marlys Johnson nadzira izdelavo delov za motorne žage, ko dobivajo končno obliko za njihovo sestavo.

VE, KAJ HOČE — Jonathan Harris je star 4 leta, pa točno ve, kaj mu je všeč, četudi ni noben umetnostni kritik. Na razstavi del Henryja Mooreja se posebno zanima za "Priklonjeno figuro".

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

CAR REPAIRMAN MECHANIC HELPERS

Best of Benefits — High School
education required or equivalent.
Apply in Person. Office of

District Master Mechanic

427 W. Roosevelt Rd.
"An equal opportunity Employer" (64)

GENERAL FACTORY

No Experience necessary. We will
train. Many company benefits.

CENTRAL DIE CASTING COMPANY

2935 W. 47th St.
Chicago, Illinois (63)

FOREMAN "Steel Fabricating" To \$10,000

We need a Strong man completely
familiar with all phases of steel
fabricating, to take charge of 50
man dept. in our large bedding
company. If you have the "know-
how", can supervise effectively and
want security with room to grow,
Write in Confidence:

Box J.H. # 253, Slovenian Daily
54 W. Randolph St. Chicago 60601.
(64)

MALE HELP

DESIGN INSPECTOR

10 Years experience in Water Filtration equipping

DESIGN DRAFTSMAN

Eltctr. Mech. Wire installation plating installation

INSTALLATION DRAFTSMAN

5 years experience with pipe-work and pressure-chambers, earlier work
in the area of water-filtration outfitting desired.
MAIL APPLICATIONS TO PERSONNEL DEPT.

BOGUE ELECTRIC MFG. CO.

100 Pennsylvania Ave., Paterson, N.J.

201-525-2300 (64)